

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 11C/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7821200573
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Dudič
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2021:7821200573.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava samosudcom JUDr. Petrom Dudičom v spore žalobcu Y. G., J.. XX.XX.XXXX, G. J. XXX, G., zast. JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom so sídlom Hviezdoslavova 4, 048 01 Rožňava, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o zaplatenie 2.644,33 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 2.644,33 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2.644,33 eur od 12.02.2021 do zaplatenia, to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenu súdu 1.3.2021 domáhal voči žalovanej náhrady majetkovej ujmy spôsobenej orgánom verejnej moci nezákonným rozhodnutím, a to vo výške 2.644,33 eur.
2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že bol obvinený zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155/1 TZ v štádiu pokusu podľa § 14/1 TZ tak, ako to vyplýva z uznesenia vyšetrovateľa OR PZ - OKP Rožňava sp. zn. ORP-116/1-VYS-RV-2019 zo dňa 20. 3. 2019 na skutkovom základe. Proti uvedenému uzneseniu uplatnil všetky zákonom poskytnuté možnosti a právne prostriedky ochrany, avšak bezúspešne; v podstate na úplne rovnakom skutkovom základe prokurátor OP v Rožňave podal obžalobu pod sp. zn. Pv 150/19/8808 dňa 13.09.2019 pri zachovaní pôvodnej právnej kvalifikácie, napriek tomu, že od začiatku trestného konania tvrdil, že sa nedopustil žiadneho trestného činu, keďže som konal v medziach vylučujúcich trestnosť konania. Trestná vec je vedená na tunajšom súde pod sp. zn. 15T/92/2019. V uvedenom konaní si zvolil aj obhajcu v osobe advokáta JUDr. Ladislava Csákóa so sídlom v Rožňave, na ul. Hviezdoslavovej č. 4. OS v Rožňave na základe vykonaného dokazovania v predmetnej trestnej veci prvýkrát rozhodol rozsudkom dňa 05.11.2019, ktorým ho súd spod obžaloby oslobodil postupom podľa § 285 písm. b/ TP. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie prokurátor OP Rožňava ako aj poškodený. Krajský súd uznesením pod sp. zn. 6To/10/2020 zo dňa 27.02.2020 napadnutý rozsudok podľa § 321/1b,c TP zrušil a podľa § 322/1 TP vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Odvolací súd zároveň postupom podľa § 316/1 TP odvolanie poškodeného zamietol. OS Rožňava po doplnení dokazovania v intenciách rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach nedospel k inému záveru ako pri prvom rozhodnutí. Súd na základe vykonaného dokazovania, rozsudkom zo dňa 16.09.2020 sp zn. 15T/92/2019 žalobcu spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. b/ TP, pretože skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, nie je trestným činom. Trestné stíhanie nebolo vedené v medziach zákona, pretože boli dané dôvody vylučujúce trestnosť činu. Má za to, že trestné stíhanie bolo vedené bezdôvodne, pričom postupom orgánov činných v trestnom konaní a na základe ich nezákonných rozhodnutí utrpel

majetkovú škodu, ktorá mu vznikla uhradením odmeny a náhrady trov obhajoby v označenom trestnom konaní. Za účelne vynaložené a poskytnuté právne služby uhradil obhajcovi sumu vo výške 2.644,33,- Eur. Písomnou žiadosťou zo dňa 29.12.2020 sa obrátil na vyššie označený orgán verejnej moci, ktorý koná v mene žalovanej za účelom predbežného prerokovania nároku na náhradu škody v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. ktorá mu vznikla zaplatením účelne vynaložených trov v predmetnom trestnom konaní. Žalovaná listom zo dňa 10.02.2021 pod č. VI/4 Gc 181/20/1000-8 oznámila, že uplatnený nárok ani čiastočne neuspokojí, lebo podľa jej názoru pre taký postup nie sú splnené zákonné podmienky. Žalovaná v označenom podaní tvrdí, že v posudzovanej trestnej veci postupovala správne a zákonne, všetky relevantné rozhodnutia boli vydané v súlade so zákonom a preto nie je preukázaný základný predpoklad pre uspokojenie nároku na náhradu škody. Žalobca sa s výsledkami predbežného prerokovania nároku na náhradu škody nestotožnil a preto sa s nárokom na náhradu škody obrátil na súd.

3. K žalobe pripojil listinné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, a to rozsudok Okresného súdu Rožňava č.k. 15T/92/2019-559 zo dňa 16.9.2020, vyčíslenie trov obhajoby, pokladničný doklad č. 0001, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 29.12.2020, stanovisko Generálnej prokuratúry SR zo dňa 10.2.2021.

4. Žalovaná vo vyjadrení nesúhlasila so žalobou a navrhla ju zamietnuť. Z písomného vyjadrenia Generálnej prokuratúry SR Bratislava č. VI/4 Gc 181/20/1000-8 z 10.02.2021 vyplýva, že Generálna prokuratúra Slovenskej republiky žiadateľom uplatňovaný nárok na náhradu škody neuspokojila, vychádzajúc z toho, že pre taký postup neboli splnené zákonné podmienky v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z.. Žalobou sa žalobca domáha náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. tvrdiac, že škoda mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktorým je uznesenie o vznesení obvinenia, vydané vyšetrovateľom 1. oddelenia vyšetrovania, Odboru kriminálnej polície, OR PZ SR v Rožňave, sp. zn. ORP-116/1-VYS-RV-2019 zo dňa 20.03.2019 pre pokus zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., § 155 ods. 1 Tr. zákona. V danom trestnom konaní, z dôkazného stavu zisteného v čase vznesenia obvinenia, vyplývalo dôvodné podozrenie, že žalobca sa dopustil konania, ktoré vykazovalo všetky znaky stíhaného trestného činu. Uznesenie o začatí trestného stíhania zo dňa 19.03.2019 i uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 20.03.2019 boli vydané na základe podkladov, z ktorých v čase ich vydania vyplynulo dôvodné podozrenie o spáchaní trestného činu, resp. dôvodné podozrenie o tom, že trestného činu sa dopustil žalobca. Vyšetrovateľ PZ po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania vypočul poškodeného S. S., zabezpečil lekárske správy z Nemocnice sv. Barbory Rožňava, a. s., k zraneniam poškodeného, spracoval zápisnicu o obhliadke miesta činu s fotodokumentáciou, dôkazy ktoré nasvedčovali tomu, že skutku opísaného v uznesení o začatí trestného stíhania sa dopustil Y. G.. Z týchto dôvodov vyšetrovateľ pristúpil k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia. Sťažnosť obžalovaného bola dozorujúcim prokurátorom zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodná, pričom v odôvodnení uznesenia bolo poukázané predovšetkým na závery znaleckého posudku znaleckej organizácie MED-PRO-ORTO, s. r. o., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, traumatológia a ortopédia, ako aj na výpoveď svedka - poškodeného S. S.. Vyšetrovateľ PZ v priebehu prípravného konania vykonal aj rekonštrukciu za prítomnosti znalca znaleckej organizácie. Žalobca pri rekonštrukcii odmietol vypovedať, a teda z jeho strany nebol znázornený útok, resp. obrana, v rámci fyzického konfliktu s poškodeným S. S.. Ani táto skutočnosť však neovplyvnila znaleckú organizáciu pri hodnotení mechanizmu vzniku zranení u poškodeného, a teda záver jej posúdenia bol jednoznačný, t. j. že u poškodeného vznikli zranenia na základe bodných zranení nožom, ktorý držal v ruke obžalovaný. Vzhľadom k dôkaznej situácii dozorujúci prokurátor pristúpil k podaniu obžaloby v podstate na nezmenenom skutkovom základe oproti uzneseniu o vznesení obvinenia. V rámci hlavného pojednávania boli vypočutí aj zainteresovaní znalci, ktorí na rozdiel od skutočností, ktoré uviedli v záveroch znaleckého posudku, uviedli i tú skutočnosť, že skutok sa mohol stať aj spôsobom, ako uvádzal obžalovaný. Okresný súd Rožňava napriek konštatovaným rozporom znalcov rozhodol oslobodzujúcim rozsudkom zo dňa 05.11.2019. S oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Rožňava sa prokurátor nestotožnil a podal proti nemu odvolanie. Odvolací súd v plnom rozsahu potvrdil, že zo strany dozorujúceho prokurátora bolo dôvodne podané odvolanie. Z ďalšieho konania dokazovania vyplynulo, že nie je možné určiť presný mechanizmus vzniku poranení. Poranenia mohli vzniknúť spôsobom ako uviedol poškodený, ale zároveň znalec nevylúčil ani iný mechanizmus vzniku poranenia spôsobom ako vypovedal obžalovaný. Ďalej zo znaleckého posudku vyplynulo, že nie je možné určiť z medicínskeho hľadiska, v akej polohe boli poškodený a obžalovaný v čase útoku obžalovaného na oblasť hrudníka poškodeného, smer vedenia útoku, ani uhol, či ruku, ktorá mohla dané poranenie spôsobiť. Okresný súd Rožňava následne rozsudkom sp.zn. 15T/92/2019-559 zo 16.09.2020, podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil spod obžaloby Y. G., pretože skutok, pre ktorý bolo začaté trestné

stíhanie a vznesené obvinenie, nie je trestným činom. Z uvedeného dôvodu nemožno prijať záver, že by uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané bez existencie relevantných podkladov, a preto by ho bolo nutné považovať za nezákonné. Uznesenie o vznesení obvinenia nie je nezákonným z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa v neskorších štádiách trestného konania z rôznych dôvodov nepotvrdí. Poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ďalej uviedla, že za nezákonné možno považovať len také rozhodnutie, ktoré nemalo zákonný podklad už v čase jeho vydania a nie také rozhodnutie, ktoré bolo v čase jeho vydania zákonným rozhodnutím a ani neskôr nebolo pre nezákonnosť zrušené alebo zmenené, resp. jeho nezákonnosť nebola žiadnym príslušným orgánom verejnej moci ani inak konštatovaná. Žalobca dostatočne nepreukázal existenciu titulu na náhradu škody, ani príčinnú súvislosť medzi vytýkaným nezákonným rozhodnutím a nárokom na náhradu škody. Nie je splnená ani zákonná podmienka definovaná v § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorej splnenie je predpokladom na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody. V čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia a v čase podania obžaloby, vychádzajúc z dostupných vyšetrovacích úkonov, nebolo možné od počiatku hodnotiť konanie žalobcu, ktorým by odvracal priamo hroziaci alebo trvajúci útok, na záujem chránený Trestným zákonom. K takémuto záveru nebolo možné dospieť ani na základe dôkazov, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní bezprostredne po podaní obžaloby. Neboli teda od samého začiatku dané dôvody vylučujúce trestnú zodpovednosť. Počas celého prípravného konania sa nepreukázala taká skutočnosť, ktorá by preukázateľne spochybňovala vinu žalobcu. Proti žalobcovi preto nebolo vedené trestné stíhanie bez zákonného dôvodu. Zo žiadneho procesne vykonaného vyšetrovacieho úkonu v priebehu prípravného konania nebolo možné vyvodiť opak. Aj keď pravdepodobnosť, že skutkom bol spáchaný trestný čin sa nepotvrdila a žalobca bol oslobodený spod obžaloby, uznesenie o vznesení obvinenia nemožno považovať automaticky za nezákonné a to práve s ohľadom na vyššie popisované okolnosti prípadu. Na vznesenie obvinenia boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné podmienky, z dôvodu ktorého nebolo príslušnou prokuratúrou zrušené v konaní o sťažnosti. Žalobcovi nevznikol nárok na náhradu škody z dôvodu, že v čase začatia trestného stíhania bolo dôvodné podozrenie o spáchaní trestného činu ublíženia na zdraví žalobcom, dôvodnosť trestného stíhania bola potvrdzovaná realizovanými vyšetrovacími úkonmi, ktoré korešpondovali s okolnosťami uvádzanými v trestnom oznámení poškodeného ako aj v jeho výpovedi a až v priebehu trestného konania došlo k zmene dôkaznej situácie, čo viedlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby.

5. Žalobca v replike nesúhlasil s názorom žalovanej. Uviedol, že v trestnej veci nedošlo v priebehu stíhania k žiadnej zmene skutkového stavu oproti tomu, ktorý bol zistený v deň keď sa skutok stal. Od počiatku tvrdil, že v prípade sú dané okolnosti vylučujúce protiprávnosť jeho konania. Aj samotný skutok nahlasoval sám, nakoľko sa necítil páchatelom trestného činu ale jeho obeťou. Poukázal na výsledky dokazovania v trestnom konaní a zotrval na podanej žalobe.

6. Žalovaná v duplike v celom rozsahu zotrvala na predchádzajúcom vyjadrení. Uviedla, že nie je jednoznačne možné preukázať príčinnú súvislosť medzi vznikom uplatneného nároku žalobcu v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, keďže žiadne rozhodnutie orgánu verejnej moci nebolo príslušným orgánom pre nezákonnosť zrušené v rámci vedenia trestného konania. Názor, že oslobodenie obžalovaného spod obžaloby má automaticky za následok nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia je zásadným spôsobom prelomený nálezom Ústavného súdu SR z 13.11.2013 sp. zn. ÚS 163/2013. Navrhla žalobu zamietnuť.

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal strany sporu prostredníctvom ich zástupcov. Právny zástupca žalobcu, ako aj zástupca žalovanej na pojednávaní trvali na svojich doterajších vyjadreniach a tvrdeniach.

8. Súd sa oboznámil so skutkovými tvrdeniami strán sporu a na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi predloženými žalobcom v priebehu konania - rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.l. 15T/92/2019-559 zo dňa 16.9.2020 zistil, že skutkový stav týkajúci sa začatia trestného stíhania, podania obžaloby na súd, vydania rozsudku Okresného súdu Rožňava, odvolania žalobcu a prokurátora voči nemu, vydania rozsudku Krajského súdu v Košiciach, podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnej prokuratúre SR a výsledku vybavenia tejto žiadosti súhlasí so stavom, ako bol popísaný v žalobe. Obhajca žalobcu za zastupovanie žalobcu v trestnom konaní vyúčtoval sumu 2.644,33 eur, ktorú v tejto výške žalobca uhradil svojmu obhajcovi o čom svedčí pokladničný doklad č. 0001 predložený žalobcom. Tieto skutkové okolnosti prípadu ani neboli medzi stranami sporné.

9. Pri posudzovaní podanej žaloby súd vychádzal z ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. v znení platnom a účinnom od 1.1.2013.

10. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

11. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

12. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 1, písm. b) a f) zákona č. 514/2003 Z. z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, alebo prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora, f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

13. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

14. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

15. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

16. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

17. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

18. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

19. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

20. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

21. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

22. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (Ďalej len „OZ“), dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

23. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

24. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

25. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je existencia nezákonného rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím.

26. Otázka, či štát zodpovedá za škodu aj v prípade, že došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, sa riešila už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, a to napr. aj v rozsudku NS SR sp. zn. 3 Cdo 194/2010 z 30.3.2011, v ktorom bol vyslovený názor, že: "V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých rozhodnutiach. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Zákon zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo trestné stíhanie zastavené. I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená." Rovnaké závery boli vyslovené aj v ďalších rozhodnutiach, napr. v rozhodnutí NS SR sp. zn. 4 M Cdo 15/2009, či v rozhodnutiach Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 25/2011 a I. US 320/2016.

27. V súlade s ustálenou súdnou praxou štát zodpovedá za škodu spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia, ktoré sa skončilo zastavením alebo oslobodením spod obžaloby. Ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. zásadne právo na náhradu škody vrátane náhrady nákladov na trovy obhajoby. Ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom sa v konaní o náhrade škody nevyžaduje rozhodnutie o nezákonnosti trestného stíhania, ale postačuje právoplatné rozhodnutie o zastavení trestného stíhania alebo právoplatný oslobodzujúci rozsudok z dôvodov podľa § 285 písm. a), b) alebo c) Trestného poriadku (ide o „kvázi-nezákonné“ rozhodnutie). Pre správnu interpretáciu § 6 ods. 1, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v časti zrušenia, resp. zmeny nezákonného rozhodnutia je potrebné splnenie tejto podmienky v tomto prípade vykladať extenzívne. Zmyslu a účelu tohto ustanovenia zodpovedá výklad, podľa ktorého rovnaké dôsledky ako zrušenie, resp. zmena nezákonného rozhodnutia o treste, ochrannom opatrení alebo rozhodnutia o väzbe má tiež rozhodnutie o oslobodení spod obžaloby z dôvodov podľa § 285 písm. a), b) alebo c) Trestného poriadku, čo znamená, že v konaní pred súdom sa nepotvrdilo, že by sa stal skutok uvedený v obžalobe alebo že by skutok bol trestným činom, príp. že by ho spáchal obžalovaný a zakladá to nezákonnosť rozhodnutí o vznesení obvinenia, ktorých dôsledkom následne bolo samotné podanie obžaloby. Danosť nezákonnosti rozhodnutia sa nemusí prejaviť na začiatku trestného stíhania, prípadne v čase podania obžaloby, ale môže byť zistená a konštatovaná až v konečnom rozhodnutí v konaní pred súdom, avšak ani uvedená skutočnosť štát nezbujuje zodpovednosti za škodu, ktorá v dôsledku takéhoto zistenia (napr. oslobodzujúcim rozsudkom) dotknutému subjektu vznikla v podobe jeho nákladov a trov konania a ktorá sa v takom prípade primárne odvíja od príslušného rozhodnutia, počnúc ktorým bolo trestné stíhanie vedené voči konkrétnej osobe, t.j. od uznesenia o vznesení obvinenia. Na takýto prípad je potom potrebné aplikovať právnu úpravu, ktorá je danému prípadu najbližšia, a to úpravu zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

28. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Je teda možné súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila (ako to konštatuje aj Ústavný súd SR v náleze pod sp. zn. II. ÚS 163/2013). Podobne možno prisvedčiť žalovanej, že trestné stíhanie vo veci sa vedie, keď je dané dôvodné podozrenie, že došlo ku spáchaniu trestného činu, ale ešte nie je možné určiť, ktorá osoba je z jeho

spáchania podozrivá a že pre jednotlivé štádia trestného konania postačuje iná miera pravdepodobnosti. Ako však už bolo uvedené vyššie, zákon č. 514/3003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie či porušenie právnej povinnosti konkrétnym orgánom verejnej správy. Teda aj keď sa trestné stíhanie v čase, keď bolo vedené, javilo ako zákonné a dôvodné, v súlade s ustálenou judikatúrou ho vzhľadom na jeho konečný výsledok treba považovať za nezákonné (uplatňuje sa fikcia nezákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania) práve v dôsledku právoplatného oslobodzujúceho rozsudku. Pri oslobodení spod obžaloby je pritom podstatné posledné rozhodnutie príslušného súdu o obžalobe, teda ani skutočnosť, že napr. obžalovaný bol súdom prvého stupňa aspoň sčasti uznaný vinným na základe obžaloby nič nemení na vyššie uvedených názoroch súdu, ak v konečnom dôsledku odvolací súd oslobodil obžalovaného spod obžaloby v celom rozsahu, príp. v časti, v ktorej bol uznaný za vinného.

29. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že v danom prípade má preukázané splnenie všetkých predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Za takéto rozhodnutie súd považuje uznesenie o vznesení obvinenia v spojení s uznesením prokurátora o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Z predloženej faktúry obhajcu žalobcu, ktorú žalobca uhradil, mal súd preukázaný aj vznik škody na strane žalobcu, pričom tieto trovy by nepochybne nevznikli, ak by na základe sťažnosti nebolo pokračované v trestnom stíhaní žalobcu. Takisto vzhľadom na okolnosti prípadu mal súd preukázané, že orgánom, ktorý má konať za štát je v zmysle cit. § 4 ods. 1 písm. a) bod 1, písm. b) a f) zákona č. 514/2003 Z. z. Generálna prokuratúra, keďže sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ bola zo strany prokuratúry zamietnutá a bola podaná obžaloba na súd.

30. Súd sa nezaoberal uplatneným nárokom z pohľadu jeho výšky. Náhrada škody za trovy právneho zastúpenia žalobcu v trestnom konaní - t.j. trov jeho obhajoby advokátom - bola žalobcom požadovaná vo výške spolu 2.644,43 eur. Zástupca žalovanej nenamietal vo vzťahu k výške uplatneného nároku správnosť výpočtu vyúčtovaných trov.

31. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že účelne vynaložené trovy obhajoby žalobcu v konaní vedenom na základe nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia predstavujú celkom sumu 2.644,33 eur, a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

32. Súd zaviazal žalovanú aj na zaplatenie úroku z omeškania v zmysle cit. právnych predpisov, pretože je v omeškaní s plnením peňažného záväzku. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo žalovanej sumy od 12.2.2012 (t.j. odo dňa nasledujúceho po doručení odpovede od GP SR o tom, že žiadosti o predbežné prerokovanie nároku nevyhovie) do zaplatenia. Podmienkou žalovateľnosti nárokov uplatnených v tomto konaní je podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Žalovaná sa do omeškania dostáva buď uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, v ktorej podľa § 16 ods. 4 uvedeného zákona môže príslušný orgán konajúci za žalovanú uspokojiť nárok na náhradu škody, alebo dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody. Z odpovede GP SR zo dňa 10.2.2021 vyplýva, že nárok žalobcu neuspokojí ani čiastočne. Odpoveď bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu dňa 11.2.2021. Žalovaná sa tak so splnením oprávnených nárokov žalobcu dostala do omeškania po doručení odpovede, že nárok žalobcu neuspokojí. V danom prípade žalobcovi prislúchajú úroky z omeškania vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba ECB k 12.2.2021 bola vo výške 0,00 %, teda žalobca má nárok na úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne. Keďže žalobca si úrok uplatnil v zákonnej výške, súd mu ho priznal, a to tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku.

33. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú 'vs'etky preuká'zane', odo^vodnene' a u'c'elne vynaloz'ene' vý'davky, ktore' vzniknu' v konaní v sú'vislosti s uplatňovaním alebo bra'nením prá'va.

34. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

36. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Podľa § 257 CSP, vy'nimoc'ne sú'd neprizná' ná'hradu trov konania, ak existuju' do^vody hodne' osobitne'ho zreteľ'a.

38. Súd rozhodol podľa § 262 CSP o trovách prvostupňového konania tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, Žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu, preto má oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Strany netvrdili a ani súd nevzhliadol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

39. O výške trov konania sa rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rožňava písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, CSP).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 a § 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.